

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

פרשת בלק ■ ז' תמוז תשע"ד 81

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

התורות שלמדו השבוע: ה-ז' ח"ב			
לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ ח"ב	ליקוי חז"ת
שבת	ז'	יב.	ק"נ
ראשון	ח'	יב:	קנ"א
שני	ט'	יג.	קנ"ב
שלישי	י'	יג:	קנ"ג
רביעי	יא'	יד.	קנ"ד
חמישי	יב'	יד:	קנ"ה
שישי	יג'	טו.	קנ"ו

לקוטי-הלכות הלכה למעשה

עפ"י הדף היומי בליקו"מ

הל' שותפים בקרקע ה'

א. אם הנה לו מחצה בְּדַעְתּוֹ לְבָלִי לְכַסֵּס לְהַסְתִּיפֵל לְחַקֵּר בְּמָה שֶׁמְפָלֵא מִמֶּנּוּ רַק לְהֶאֱמִין בְּאִמּוֹנָה שְׁלֵמָה, כִּי צָדִיק ה' וְדַרְכָּיו יְשָׁרִים וְנִכְוָנִים מְאֹד, בְּדַאי לֹא הֵיךָ לוֹ שׁוֹם עֵין רָעָה בְּשֵׁל חֲבֵרוֹ כָּלֵל. (ה – ב)

"כִּי מִי יָבוֹא אַחֵר הַמֶּלֶךְ מִלְּפָנֶיךָ שֶׁל עוֹלָם יִתְבָּרַךְ שֶׁמּוֹ אֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ אֲמַת וְיִשְׂרָאֵל הַשְּׂפִיעַ לְזֶה אֱלוֹ הַכְּלִים וְהַבְּגָדִים וְהַחֲפָצִים וְכוּ' וּמָה לוֹ לְהַסְתִּיפֵל עַל זֶה כָּלֵל מֵאַחֵר שֶׁהַכֵּל עַל יְדֵי הַשְּׁגָחָתוֹ וּמִשְׁפָּטוֹ הָאֲמַת."

ב. הַשְּׂתִיקָה הִיא בְּחִינַת סִיג וְגֵדֵר וּמְחָצָה לְהַשְׁכֵּל וְהַחֲכִמָּה שְׁלֵא וְתִתְפָּאֵר וְתִתְקַלְקַל לְגַמְרֵי. (ה – ג)

ג. כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ בֵּיתוֹ בְּבְחִינַת קִדְשֵׁי הַבַּיִת הַמְקֻדָּשׁ. (ה – ה)

ד. יַעֲקֹב קִבֵּץ אֶת בְּנָיו קִדְּם מוֹתוֹ כְּדֵי לְצַוּוֹת לָהֶם לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲרִיךְ בָּהֶם הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה לְהוֹדִיעֵם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים. (ה – ז)

ה. כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַבְּרָכוֹת וְכָל הַהַשְׁפָּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת כָּלֵם נִמְשָׁכִין מִהַדַּעַת, בְּבְחִינַת דַּעַת קְנִיַת מַה חֲסֵרָת. (ה – ז)
"תְּכַלִּית הַדַּעַת לִידַע וּלְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, הוּא הַבְּרָכָה. דְּהֵינּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְבָרַךְ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת עַל כָּל דָּבָר."

ו. אֲנִי צָרִיכִין לְהוֹדִיעַ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם בְּכָל פֶּעַם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְהוּא בְּרָא וְיָצַר וְעָשָׂה הַכֵּל וּמִקְדָּם הַכֵּל וּמִנְהִיג וּמְשַׁגֵּחַ כָּל עַת, וְהוּא בְּרַחֲמָיו מִזְמִין וּמְשַׁפִּיעַ לָנוּ כָּל דָּבָר וְדָבָר בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת. (ה – ז)

<<<<

מעלת הלימוד

...ב"ה נמצאים אצלך עתה בני הנעורים שיחיו לאורך ימים ושנים מאנשי שלומינו, רק צריכין להבעיר אותם ולדבר עמם, ועל זה הזהיר אותנו רבינו ז"ל הרבה לדבר עם חברו ביראת שמים, ואפילו תנועה קלה שנפעול אצלם יהיה טובה להם ולך לנצח נצחים, וכשתלמד ספרי רבינו ז"ל ותלמידו הקדושים בקביעות, בוודאי יהיה לך דיבורים לדבר עמם, כי הם מעין נובע ונחל המטהר מכל הכתמים והוא כלי הזה שעל כל דבר שמניחים אותה יכולה לשורר הניגון הנפלא (עיין מעשה י"א מבן מלך ובן שפחה שהתחלפו) (ר"י נתן ב"ר יהודא מטבריא ע"ה - מכלל יופי)

תורה ו' תנינא - ע"י זיעה טובה

זיעה טובה

תנועה

עיקר הזיעה נמשך דייקא מחמת התנועה. עיקר התנועה בא על-ידי המחשבה וההתבוננות בגדולת הבורא ובתורה הקדושה! שהם המביאים חמימות ובעירת הלב להשם יתברך.

כשהעבודה היא מתוך זיעה ואש קודש, על ידי זה האדם מגרש מעצמו את רוח הטומאה ונטהר ליבו.

"ולבוא להתלהבות וחמימות להשם יתברך, הוא על ידי תנועה. כי תנועה מעורר חמימות, כמו שאנו רואין בחוש, אם יזרק חץ ויתחב בראשו שְׁעוֹה, אֲזִי יִמַס הַשְּׁעוֹה מִחֲמַת הַחֲמִימוֹת הַבָּא עַל יְדֵי הַתְּנוּעָה. וְכֵן פְּשָׁאֲדָם הוֹלֵךְ הֵנָּה וְהֵנָּה, עַל יְדֵי תְנוּעָתוֹ הוּא מְזִיעַ. (ועקר התנועה הוא מהמחשבה, כי מתחלה המחשבה נוחה וישקטה, ואחר כך מתחלת המחשבה להתנועע ממחשבה למחשבה. הינו מתחלה פְּשִׁיב עַל מְקוֹמוֹ, הֵיךָ מִחֲשַׁבְתּוֹ לִישֵׁב. וְאַחֵר כֵּן פְּשִׁרְוָה לֵילֵךְ, מִתְחִיל מִחֲשַׁבְתּוֹ לְהַתְנוּעֵעַ מִמִּחְשַׁבָּה הַרְאוּשׁוֹנָה לְחֲשַׁב לֵילֵךְ, וְעַל יְדֵי כֵן מוֹרִיד חֲמִימוֹת. וְעַל כֵּן פְּשָׁאֲדָם יִשָּׁן צָרִיךְ לְכַסּוֹת עַצְמוֹ, כִּי מִחֲמַת שֶׁהַמִּחְשַׁבָּה נוֹחָה וְשִׁקְטָה, אֵין לוֹ חֲמִימוֹת.)"

וְכֵמוֹ כֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת, כִּשֶׁהַמִּחְשַׁבָּה חוֹשֶׁבֶת בְּגִדְלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וּמִתְנוּעֵעַ מִמִּחְשַׁבָּה לְמִחְשַׁבָּה, עַל יְדֵי הַתְּנוּעָה מוֹרִיד חֲמִימוֹת, וּבוֹעֵר לְבוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ... עַל יְדֵי חֲמִימוֹת הַלֵּב, עַל יְדֵי זֶה מְגַרֵשׁ רוּחַ הַטְּמָאָה. כִּי טַבַּע הָאֵשׁ שֶׁמְגַרֵשׁ הָאֵוִיר... וְעַל יְדֵי זֶה נְטָהֵר לְבוֹ." 2

לכלות התאוות

הזיעה שבה על-ידי המצוות מבטלת גם את הארס הרע שבחלל השמאלי שלבל. המשך בע"ה בא

"על ידי זעה טובה (כגון פְּשִׁמְזִיעוֹן עַל יְדֵי דָבָר שֶׁבְּקִדְשָׁה), עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׂמִיחָה... כִּי הַעֲצִבוֹת מִן הַטְּחוּל, וְטְחוּל הִיא עֲכִירוֹת הַדְּמִים. וְכִשְׂמִתְגַּבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, עֲכִירוֹת הַדְּמִים שֶׁל הַטְּחוּל, עַל יְדֵי זֶה בְּאֵין חֲלָשׁוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי פְּשִׁיחֵי עֲכִירוֹת הַדְּמִים הוּא בְּמִדָּה בְּטְחוּל, אֲזִי אֲדַרְבָּא, הוּא טוֹבָה מֵהַטְּחוּל מְקַבֵּל הַעֲכִירוֹת הַדְּמִים, כִּי נִשְׁאַרִין הַדְּמִים זָפִים אֲבָל פְּשִׁעִירוֹת הַדְּמִים שֶׁל הַטְּחוּל מִתְגַּבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, נַעֲשִׂין חֲלָשׁוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם. וְהַרְפּוּאָה הִיא זְעָה, כִּי עַל יְדֵי הַזְעָה יוֹצֵא הָאָרֶס, שֶׁיֵּשׁ בְּהַדְּמִים הַעֲכוּרִים, שֶׁהֵם הַפִּילוֹ אוֹתוֹ לְמִשְׁכָּב, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֲזִי נִשְׁאַרִין הַדְּמִים זָפִים. וְאֲזִי זוֹכֵה לְשְׂמִיחָה."

זיעה

יש ויש, - יש העובד את ה', אך עבודתו היא לא מעבר לכוחותיו הרגילים והסטנדרטים. כנגד זה יש העובד את ה' יתברך ומכניס את כל כוחותיו בעבודתו עד כדי שהוא מזיע... ועל ידי זה הזיעה הוא זוכה שיוצא ממנו הארס הרע שיש בדמיו.

"ותעזרני ותושיעני שאזכה לעשות כל המצות וכל הדברים שבקדושה בכח גדול, עד שאזכה להזיע בשעת עשית המצוה או הדבר שבקדושה. ועל ידי זה אזכה שיוצא ממני כל הדמים העכורים וכל הארסיים רעים שיש בהם, הכל יצא לחוץ על ידי הזעה טובה בשעת עשית דברים שבקדושה. ועל ידי זה אזכה להכניע הטחול שהוא עכירת הדמים שממש נמשך העצבות חס ושלום. ואזכה להיות בשמחה תמיד, ולגרש ולבטל העצבות והמרה שחורה ממני, שלא יהיה להם שום שליטה ואחיזה בי כלל, רק אזכה להיות אך שמח תמיד." 1

”גם בענין עסק ההלכה בעיון עם החברים, ראיתי למורי זלה”ה מתגבר כארי בכח בעת שהיה עוסק בהלכה, עד שהיה נלאה ומזיע זיעה גדולה. ושאלתי את פיו: מדוע טורח כל כך? והשיב לי: כי הנה העיון לשבר הקלי’, שהם הקושיות שיש בהלכה ההיא שאין מניחים לאדם להבין אותה, ולכן צריך האדם לטרוח ולהתיש כמו אז, כי לכן נקראת התורה ‘תושיה’ - שמתשת כמו של העוסק בה, ולכן ראוי לטרוח ולהתיש כמו בהיותו עוסק בהלכה.

גם בענין הפלפול ועיון ההלכה היה מורי זלה”ה אומר כי תכלית העיון הוא לשבר הקליפות שהם הקושיות כי הם גרמו לאותם הקושיות שהם בהלכה שלא יובנו תירוציהם כי אם בקושי ובדוחק גדול כנודע.”⁵

פרנסה

הזיעה והמסירות נפש בתורה, מסוגל מאוד לפרנסה.

”והנה איתא בסה”ק ישמח משה למוזלה”ה לפרש הפסוק ”בזעת אפיך תאכל לחם”, שהתורה נקראת ‘לחם’ (משלי ט - ה), ואם מזיע הרבה על התורה מקיים בזה הפסוק ”בזעת אפיך תאכל לחם”, ואין צריך עוד להזיע על הלחם של פרנסתו שבא לו אחר כך.

ומקרא מלא דבר הכתוב: ”אם בחקותי תלכו” - שתהיו עמלים בתורה, ”ונתתי גשמיכם כו”, ”נשמיענה מן הדא דהתורה מסוגלת מאוד להפרנסה.”⁶

שבת קודש

”בערב שבת תכין הכל, והזיע שאדם מזיע בצרכי שבת, בס הקדוש ברוך הוא מוחק כל עונותיו כמו הדמעה, לכן צריך להטריח הרבה בשביל כבוד שבת.”⁷

מקורות

1. לקוטי תפילות ח”ב - ו’.
2. ליקוטי מוהר”ן - קמא - תורה קנ”ו.
3. צדקת הצדיק - קצ”ד.
4. שם משמואל - פרשת חיי שרה - שנת תרע”ג.
5. שער המצות - פרשת ואתחנן.
6. קדושת יום טוב - פרשת לך לך.
7. מחברת הקודש - שער השבת.

”ולכן אמר האריז”ל כי הזיעה שעל ידי עסקי המצוות הוא תיקון לקרי. והיינו כי המזיקים הן הם כוחות התאוה שבחלל השמאלי שבלב, והן נשרפין על ידי זיעה זו היוצאה מחיות הקדושה שבאדם. וכשהזיעה בא לאדם על ידי יראת שמים ודאי אין למעלה הימנה והוא היפך ממש לקרי כדאיתא בגמרא שם. רק שזה יקר וקשה ועל כל פנים קל הוא על ידי פעולת אדם במעשה המצוות באיבריו... לכך הזיעה שבאה על ידה מועלת ביותר להיות נעשה נהר דינור לשרוף ולכלות כל שורש התאוות רעה ורשע מן הלב.”³

עיון

עיקר היגיעה והזיעה והמסירות נפש צריך בלימוד התורה, ועל ידי זה האדם מתיש ביותר את כח החיצונים.

”כי עיקר הבריור נעשה על ידי היגיעה בתורה וכמו שכתבו ז”ל בשם האריז”ל שהי’ מעיין כל כך בהלכה עד שפך זיעה עליו, ובה מתיש ביותר את כח החיצונים, והיינו דאמר רבא לכולהו גופי דרופתקי נינהו פירש”י טרחנים הם, היינו שהתכלית המבוקש מן הגוף הוא לטרוח, וכל שבא לו בלי טרחה אינו עיקר, טובי’ לדזכי דהוי דרופתקי דאורייתא, היינו אשוריו לאדם שטרחתו היא בתורה שכל שטרחתו בתורה אינו צריך עוד לשום זיכוך ומירוק אחר, והמקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול וכו’.

ולפי האמור יש לפרש הא דעבד משכיל, דכל איש צריך להיות בבחי’ עבד לקבל עליו עול מלכות שמים ולטרוח בכל לבבו ונפשו ומאדו, אך עבד משכיל אומר כבר קללתו של אותו האיש בידו, הם חלקי הרע הרובצים בכל חלקי האדם שמא יבוא כושי אחד וברברי אחד וישתעבד בו, היינו הוא טורח מניעות הטבע ויצרו הרע המושכהו לאחור כנ”ל, וזה יהי’ המירוק שלו, מוטב לי להשתעבד בבית הזה, הוא ביתו של תורה לקבל עליו יגיעות ועול תורה כי מי שהוא משכיל ופקח אין הצער הזה נחשב צער כלל, וזהו עבד משכיל.”⁴

האר”י הקדוש

לימוד ההלכה צריך להיות בזיעה ובמסירות נפש עד שהאדם יתיש את כוחו.

ז. אַפְלו בְּעַצְם עֲנִינוּ וְדַחֲקוּ בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן גַּם שֶׁם נִמְצְאָה ה’ יִתְבָּרַךְ וְעוֹזֵר לָנוּ בְּכָל עֵת, וְזֶה בְּחִינַת אֶפְרַיִם, בְּחִינַת: ”כִּי הִפְרַנִּי אֱלֹקִים בְּאַרְץ עֲנִי” שֶׁאֶפְלו בְּעֲנִי וּמְרוֹרֹתֵי הַעֲצוּם גַּם שֶׁם הִפְרַנִּי ה’ וּמְקַרְבֵי אוֹתִי וּמְרַחֵם עָלַי בְּכָל עֵת כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְטוֹבוּ וְגָדְלוּ וְרַחֲמֵיו לֹא פָלִים לְעוֹלָם. (ה - ח)

ח. זֶה עֵקֶר תְּכֵלִית הַגְּאֻלָּה לְהַפִּיר וְלִידַע אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. (ה - ט)

ט. עֵקֶר קְדֻשַׁת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁעוֹסֵק שֶׁם בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה. (ה - יב)

”וְאֶפְלו אִישׁ פְּשׁוּט, בְּנֻדְאֵי עֵקֶר קְדֻשַׁת יְהוּדוֹתוֹ הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁמְדַבֵּר שֶׁם כְּמָה בְּרֻכּוֹת וְתַפְלוֹת הוּא וּבְנָיו הַגְּדוֹלִים וְהַקְּטָנִים שֶׁמְחַנְכֵם לְבָרֵךְ עַל כָּל דָּבָר תַּחֲלֵה וְסוֹף, וּבְפָרֵט בְּרַפְת הַמְּזוֹן וְקִרְיַת שְׁמַע וְכו’ וּמְקַבֵּל שֶׁם שְׁבַת יוֹם טוֹב וְאוֹרְחִים וְכו’. מִכָּל שֶׁפֶן הַבְּשָׂרִים וְהַיְרֵאִים הַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְתְפִלָּה, עֵקֶר קְדֻשַׁת בְּתוֹךְ בֵּיתָם.”

י. כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַטְּרָחוֹת מֵה שְׁפָל אַחַד מִתִּיגַע וְטוֹרַח הַרְבֵּה בְּשִׁבִיל הַפְּרָנְסָה וְנוֹשֵׂא כְּמָה מִשְׁאוֹת עָלָיו בְּשִׁבִיל הַפְּרָנְסָה, הַכֵּל נִמְשָׁךְ מִחֲמַת שְׁלֵא בָרַר וְתָקַן עֲדוּן חֲטָא אֲדָם הָרֵאשׁוֹן וְרַבּוּי הַחֲטָאִים וְהַעוֹנוֹת שֶׁל עֲצָמוֹ. (ה - יג)

”וּמִחֲמַת זֶה צָרִיךְ לְטַרְחַ וְלַהֲתִיגַע הַרְבֵּה וְלִשְׂא עָלָיו עַל מִשְׁאוֹי הַפְּרָנְסָה בְּדַעְתּוֹ וּבְגוֹפוֹ מִמֶּשׁ, שֶׁלְּפַעֲמִים נוֹשֵׂא מִשְׁאוֹת מִמֶּשׁ בְּגוֹפוֹ וּבִידּוֹ בְּשִׁבִיל פְּרָנְסָה. אוֹ שְׁנוֹשֵׂא וְסוֹבֵל בְּדַעְתּוֹ וְלָבוּ כָּאֵב מִשְׁאוֹי הַפְּרָנְסָה שְׁזֵאת הַמִּשְׁאוֹי קָשָׁה עוֹד יוֹתֵר מִנְּשִׂיאת מִשְׁאוֹי בְּגִשְׁמִיּוֹת בְּיָדוֹעַ לְכָל אַחַד מֵה שְׁנוֹשֵׂא עַל עֲצָמוֹ. וְכֵן זֶה נִמְשָׁךְ מִמִּשְׁאוֹי הַעוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַל, שֶׁנִּמְשָׁכִין מִחֲסָרוֹן הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ.”

יא. אֲוִיבָא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִחֲפִים וְאִין חֲכָמָה פְּחֲכַמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שֶׁם עֵקֶר הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. (ה - טו)

”וּבְשִׁבִיל זֶה חֲתָרוּ וְנִגְעוּ הַרְבֵּה כָּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל שִׁיְהִיָּה לוֹ נִחְלָה וְחֵלֶק גָּדוֹל בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הַכֵּל בְּשִׁבִיל לְהַשִּׁיג יוֹתֵר הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת נִחְלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.”

יב. רַב הַמְרִיבוֹת וְהַקְּטָטוֹת וְהַשְׁנָאת חֲנָם נִמְשָׁךְ מֵזָה מֵה שְׁכָל אַחַד מִסְתַּפֵּל שְׁלֵא בְּעִינָי וְיָפָה בְּחִבְרוֹ וְרוֹאֶה <<<<

” ותשלח עליהם ועלינו שמחה גדולה באמת. ונזכה שיהיה נמשך עלינו תמיד השמחה של יום טוב על ידי זיעה טובה דקדושה, שנזכה להכניס כל כוחותינו בשעת עשית כל מצוה ומצוה וכל דבר שהוא רצונך, עד שנזכה להזיע זיעה טובה. ועל ידי זה נזכה תמיד לשמחה של יום טוב, לגיל ולשמח בך תמיד בכל יום ויום, על אשר זכיתנו ברחמיך הרבים, ובחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת.” (ליקוטי תפילות - ח”ב - ו’)

לעשות
מתורות
תפילות

צירוף מקשים

”האתה אינך יודע איך לשאול עצמך לרבינו ז”ל! הלא אתה זוכר הצירופי אותיות מרבינו ז”ל!!!”

על-ידי שמייעין בשביל דבר שבקדשה על-ידי-זה זוכין לשמחה, גם זוכה לרפואה... וזה אותיות ז’י’ע’ה’ ראשי תבות: ”ז’ה ה’יום ע’ש’ה י’י’” (תהלים קי”ח)

היננו בחינת שמחה של יום טוב, שנעשה על ידי זעה טובה. (תורה ו’ תנינא)

"והפנהיג האקת הוא רחמן מאד ומרחם על ישאל עם קדוש להוציאם מעונות. ובאקת מהיכן באים לעונות הוא רק על-ידי שאין להאדם דעת שיש אלהים שליט בארץ. כי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'. ועל כן כל רחמנות הפנהיג האקת על ישאל הוא להכניס בהם דעת ויראת שמים כדי להוציאם מעונות רחמנות רחמנות לצלן."

(תורה ז' ח"ב - קיצור ליקו"מ - א')

רחמנות המנהיג

סיפר הרב הצדיק ר' יעקב יוסף ז"ל מאוסטרהא נכד הרב ייבי ז"ל, מעשה שהיה אצל זקינו הצדיק הרב ייבי ז"ל, אשר פעם אחת נסע שו"ב אחד לדרך עם בעל עגלה, והשו"ב [שואל ובודק - והוא הרב האחראי על כשרות השחיטה] היה לו הורמנא על שו"ב מהמגיד הגדול ממעזריטש ז"ל, ונפטר השו"ב בדרך, ולקח הבעל עגלה את כל החפצים מהשו"ב ואת החלפים ואת ההורמנא מהמגיד הגדול ז"ל.

והבעל עגלה לא היה כל כך עם הארץ כמו בעל עגלה אחר, ונסע לאחת מעיירות הקטנות מרחק רב מביתו ואמר שהוא שו"ב, ויש לו הוראה מהמגיד הגדול ממעזריטש. ובעיר הזאת היה נצרך להם שו"ב, ושוחטים היו שם גם כן מקודם, וקבלו אותו לשו"ב ולא שאלו אותו יותר אם הוא בקי היטב בשו"ב, אחר שראו בני העיר את כתב יד קודש מהמגיד ממעזריטש זצ"ל.

והעיר הזאת לא היתה רחוקה מאוסטרהא, והשוחטים מהעיר הלכו ביחד עם השו"ב הזה לבית המטבחים והתחילו לראות אשר השו"ב הזה מקלקל בשחיטתו ועושה כמה נבילות, ונבהלו מאוד מזה והוא דחה אותם אשר המה עבריינים ואינם יודעים מאומה, וכל יום ויום ראו השוחטים יותר מעשיו הרעים באומנות שו"ב, והתחילו להתחכם

ולדבר עמו בדיני שו"ב, והוא התחכם עליהם עוד יותר שלא יודע להם מאומה, והנה לא ארכו הימים עד שהשוחטים השמיעו רעש גדול בעיר אשר השו"ב הזה הוא רשע מפורסם, וההורמנא מהמגיד הגדול שיש לו יוכל להיות שמצא אותה, ובעניני השו"ב הוא מתנהג כאיש אשר לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש,

והכריחו בני העיר את השו"ב שיסע עמהם לאוסטרהא להרב הקדוש הרב ייבי ז"ל לתהות על קנקנו, והוכרח ליסע עמהם לאוסטרהא, וכאשר בא עמהם להרב ייבי ז"ל, והראה להרב ייבי ז"ל את כתב יד קודש מהמגיד ז"ל, וקרא את הכתב יד פעמים ושלוש, וכשהגיע לחתימת יד קודש מהמגיד נשק את החתימה. ואחר זה צעק בקול "רשע תן תודה", ומרוב פחד שנתן בו הרב ייבי ז"ל נפל לארץ ברוב רעדה וחלחלה, ומוכרח היה לספר האמת, וסיפר את כל המעשה שהיה מתחילתו ועד סופו.

ואחר זה נתן לו הרב ייבי ז"ל תשובה על כל עונותיו, והם נסעו חזרה לדרכם. והשו"ב הזה ישב באוסטרהא כל ימי חייו, והרב ייבי היה מספק לו מזונותיו, וכשנפטר הרב ייבי ז"ל החזיקו אותו בניו הקדושים. בא וראה כמה גדולים מעשה צדיקים, אשר אף לאיש כזה לא רצה לפסוק את חיותו, זי"ע ועכ"א.

משוטט

הנה נודע לכל שכל ימיו של הרב הגדול מורנו הרב זוסע מאניפאלע זצוק"ל היה משוטט בארץ כדי להשיב נשמות הנדחים בעמקי הקליפות לשרשם ומקורם. ודרכו בקודש היה כאשר נראה אדם למראה עיניו הקדושים נודע לו כל מעלליו מיום הולדו.

הנה פעם לן במלון וראה פני הבעל בית שהוא מלא עונות. ובלילה כשהלך בעל הבית לישן, ישב הרב הקדוש על הארץ וזמר שבחי תהלים בדביקות נפלאה. וצווח בקול מר מפנים עומק הלב "זוסע! תן לבך לשוב. עון כזה עשית ביום פלוני ובמקום פלוני, וכזה עשית ביום פלוני ובמקום פלוני ואשה פלונית". ופרט כל החטאים ועונות שעשה הבעל הבית. וכשמוע הבעל בית כל זה נפל ממשכבו ארצה וצעק מעומק הלב: "רבינו הקדוש, זך ונקי מעלת קדושתו מחטאים ועונות כאלו, רק אני הוא העובר ישראל בחטאי. ואמת הוא שכזה וכזה עשיתי". ובכה כל הלילה וביום המחר נסע אחר הרב הקדוש כמה ימים, עד שנעשה בעל תשובה גדול.

תורה ז' תנינא - כי מרחמים ינהגם

וְצִרְיָךְ כָּל אָדָם לְזָהָר, לְהַשְׁתַּדֵּל וְלַעֲסֹק בָּזָה, כִּי לֹא תִהְיֶה בְרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה" (ישעיה מ"ה), כִּי צִרְיָךְ כָּל אֶחָד לַעֲסֹק בְּיָשׁוּבוּ שֶׁל עוֹלָם, שִׁיְהִיָּה הָעוֹלָם מְמַלָּא מִבְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרַאשִׁית א) "וּמָלְאוּ אֶת הָאָרֶץ", כִּי זֶה עֶקֶר יוֹשֵׁב הָעוֹלָם, כִּי שֶׁהָעוֹלָם מְמַלָּא מִבְּנֵי אָדָם, הֵינּוּ מִבְּנֵי דְעָה. כִּי מִי שָׂאִין בּוֹ דַּעַת, אֵינּוּ אָדָם כָּלָּל כְּנ"ל: (ליקוטי מוהר"ן תו ז' ח"ב ס"ק ד')

שבמשא ומתן הדרך הוא שאפילו אם האדם מאבד פעם איזה רובל כסף שעה, אם כל זה אינו מניח את המשא ומתן בעבור זה, כמו כן הוא בדבר הזה, היינו שאפילו אם איש אחד מאנשיו שהתחיל לקרבו לעבודתו יתברך נפל קצת מעבודתו, אם כל זה לא יתיאש מלקרב אחרים לעבודתו יתברך.

ויש ראייה לזה מהספר חיי מוהר"ן (סימן תקמ"ג) שמובא שם שרבינו הקדוש אמר שאפילו לא יפעול אצל אלו האנשים שהתחיל לדבר עמהם רק לפי שעה הוא גם כן טוב מאוד, כי סוף כל סוף יגמור השי"ת את שלו ולא ילך לאיבוד אפילו נפש אחת מישראל ח"ו, ואפילו הפחות שבפחותים יזכה גם כן לעבוד אותו יתברך על דרך האמת. (רבי ישראל קארדונער ע"ה - מכלל יופי)

שמעתי מאנ"ש שנראה מלשון רבינו הקדוש שאמר בהתורה 'להשתדל ולעסוק בזה', והכפיל לשונו הנעים שאמר 'להשתדל ולעסוק', נראה מזה שצריך השתדלות עצום, היינו אפילו שאין היכרות עם איש הנ"ל שרוצה לדבר עמו, עם כל זה יראה להשתדל ולעשות עמו איזה מסחר, אולי יצמח מזה שיוכל לדבר עמו איזה דיבורים טובים, ויזכה על ידי זה להתעורר משינתו לעבוד אותו. הן אמת שהשי"ת בעצמו הוא מעורר ישנים - אלו הישנים בתאוות עולם הזה, אבל עם כל זה רצונו יתברך שההתעוררות יהיה נעשה על ידינו.

ועוד נראה מלשון רבינו הקדוש שאמר לעסוק בזה שצריכין להיות בקי בזה העסק כמו בהעסק משא ומתן, היינו כמו

>>>> בו פגמים ומדות רעות הרבה עד שנדמה לו שאי אפשר לסבלם. וכמו כן מסתכל בו חברו להפך כי פמים הפנים לפנים עד שנתעורר שנתת חנם וקטטות ביניהם. (ה - טו)

יג. מצנה גדולה שידבר כל אהד עם חברו בנפלאות ה' יתברך שכבר עשה עמנו בכל דור ודור... ונפלאות נעימות חדושי תורה שגלה לנו בכל דור על ידי צדיקי אמת שעל ידם רואין ומבינים כל חד כפנים מה דמשער בלבה התנוצצות אלקותו יתברך ועל ידי זה יכול כל אהד להכניס אמונה שלמה בלב חברו וכן לקבל מחברו. (ה - טו)

יד. הצדיק האמת שיש לו כח להמשיך הדעת, אפלו כשישאל בתכלית הירידה וההסתברה, מס ושלום. (ה - כ) "זה עקר עז ותעצומות כחו של הצדיק הקדוש, שהוא התעוררות והתחזקות נפלא ועצום עד אין סוף ואין תכלית, לכל הגרועים והרחוקים שבעולם, אפלו אם מנחים במקום שמנחים."

וואני הכותב כשהייתי אצל הרב ר' מרדכי שליט"א, כל השני ימים שהייתי אצלו, דיבר איתי רק מר' אברהם ז"ל וכו' וכו'.

וכאשר הדפסתי ספרי ר' אברהם ז"ל, כתב לי מכתב בתודה והודאה, שממש יצא אור חדש בעולם וכו' ומודה לי מאוד על זה וכו'.

(כתב יד ר' שמואל הורביץ ז"ל)

השקפה

שאלתי אותו בלשון "הריני מקשר לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר וכו' ובפרט וכו'."

ושאלתיו: דהרי איתא (במכתבי מוהר"ן מטולטשין שכתב להר"י מיכלי שנדפס בסוף ספר עלים לתרופה) שצדיק הדור הוא רבינו הקדוש וכו', ואם כן מהו כפל הלשון הצדיקים שבדורינו והצדיקים שוכני עפר הלא אחד הוא?

והשיב לי: שהצדיקים שבדורינו הם הם הל"ו צדיקים שיש בכל דור, ואפשר שהם ברסלב'ר חסידים!

(ר' שמואל טוקצינסקי, מה ששמע מר' שמואל הורביץ ז"ל.)

צודק, ורדפו אותו. ואמר כן, שהם חושבים שהוא כמו הברסלב'ר שרדפו אותו בחינם ושתק, אבל הוא לא ישתוק כנ"ל)

ושאל אותו הרב ר' מרדכי הנ"ל: "מי זה הברסלב'ר ומה זה היה שם?"

והשיב לו: שהיה ר' נחמן ז"ל מברסלב שהיה יותר קדוש בתיקון הברית מהבעל שם טוב ז"ל, ומפני שעשה דרך חדש בעבודת ה' רדפו אותו.

ומאז נתקרב הרב ר' מרדכי לחסידות רבינו ז"ל ונסע לאומן על ראש השנה, ונהיה מתלמידי ר' אברהם ז"ל.

ר' אברהם ז"ל נסע לראדזין, ופלפל עם הרב מראדזין כל הלילה בענין התכלת. ומאז קיבל ר' אברהם ז"ל והרבה מאנ"ש את התכלת.

ופעם אחד סיפר אחד מאנ"ש לפני ר' אברהם ז"ל, איך שראה בהעתקת מכתב יד הרה"צ ר' שמשון ז"ל מאסטרפאלי איזה חתיכה מספר "מחנה דן" שחיבר הר"י שמשון ז"ל הנ"ל פירוש על הזוהר (ואינו בנמצא כלל כלל) והיה כתוב שם שבשנת כך וכך יקום חכם מפולניא, וימצא את התכלת, ויקומו עליו חכמי דורו ויחלקו עליו ולא יקבלוהו.

והשיב לו ר' אברהם ז"ל: שזה אצלו דבר קטן ושיש לו יותר סמיכות על התכלת.

סיפורים ושיחות מפי חסידי ברסלב

סיפרו לפני הר' נחמן מטולטשין ז"ל על אחד מגדולי אנ"ש, שהוא עושה קידוש ביום שבת קודש בבוקר על יין שרף.

ולא יישר בעיניו, ואמר: "ממה נפשך או אינו יוצא קידוש, או משכר את עצמו." אם הוא שותה כוס קטן, אינו יוצא בקידוש כראוי. ואם הוא שותה כוס גדול, הלא משכר את עצמו?! כי רבינו ז"ל אמר: "בראנפין אביסעל!" [יין שרף קצת]

הרב מסוקולב שליט"א סיפר איך נתקרב לרבינו הקדוש, שהוא היה תלמיד מובהק של הרבי מראדזין בעל התכלת, ולא ידע כלל מרבינו הקדוש.

ופעם אחד שמע ממנו שאמר: "חושבים שאני הברסלב'ר שרדפו אותו והוא שתק להם?! אני לא אשתוק להם!" [יזיאי מיינין אז איך בין דער ברסלב'ר וואס מען האט אים גיאגט אין ער האט אפ גישויגען?! איך וויל ניט שוואגין!]

(היינו כי המציא את התכלת בשנת תרח"ם, וחכמי דורו היו בהם שרדפו אותו על זה. והוא עשה ג' ספרים, והראה בהם איך שהוא

פרשת-השבוע

פרשת בלק

"וכשבא בלעם בן בעור אצל בלק מלך מואב לקלל את ישראל, היה בא ומוצאן לישראל שיושבים קהילין קהילין ועוסקים בתורה, ועליהם הוא אומר: "קנאת סופרים תרבה חכמה" - זהו סימן טוב לישראל.

שנאמר: "וישא בלעם את עיניו, וירא את ישראל שוכן לשבטיו, ותהי עליו רוח אלהים", מיד בכה בלעם בלבו והיה מצטער כאלו משברין את עצמותיו וגם מנקרין את עיניו והיה בלעם משים פיו לארץ, מיד שם הקדוש ברוך הוא דבר בפיו של בלעם והיה כופה אותו להתנבא כל אותם הטובות ונחמות על ישראל, שנאמר: "וישם ה' דבר בפיו בלעם וגו' וישא משלו ויאמר וגו' מי מנה עפר יעקב וגו' כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא וגו'."

מכאן אמרו שישראל הם גדולים בתורה יותר ממלאכי השרת, ואין צריך לומר שישראל הם גדולים יותר מכל באי עולם ומכל מעשה ידי שברא בעולמו. לכן שנו חכמים במשנה הוי עז כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים.

מאי "מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל!"

אלא כמה עפר יש בהן בישראל שהן עוסקים בהן בדברי תורה, שהן מגינים על ישראל ודומין לכלי זיין!

(תנא דבי אליהו רבה - כ"א)

הספר הנדיר "יחוס הגדולים" מאת הרה"ח ר' שמואל הורביץ ז"ל
057-3155-466

לקוטי מוהר"ן

תורה ז' ח"ב

וכפֿזֿהוּ הַחֶכֶם שֶׁבְּדוֹר מְכַנֵּס דַּעְתּוֹ בְּתַלְמִידוֹ
וְעוֹסֵק לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּיִרְאַת שָׁמַיִם
עַל-יְדֵי-זֶה מְשִׁיג אִוְרוֹת הַמְּקִיפִין שֶׁלוֹ שֶׁהֵם
בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא.

